

PÆDAGOGISK VEJLEDNING
'TÆNK IKKE PÅ MIG'

Tænk
ikke
på mig

Vilma
Sandnes
Johansson

Roman Gutkind

TITEL 'TÆNK IKKE PÅ MIG'

Tema: Døden, Kræft, Sorg, Familie, Ungdomsliv, Det usagte

Fag: Dansk

Målgruppe: 9. - 10. klasse

Om bogen:

'Tænk ikke på mig' er en autofiktiv roman baseret på forfatterens egne oplevelser. Gennem både dagbogsoptegnelser, breve og erindringsglimt får vi Vilmas historie fra da hun som 13-årig ung pige, på vej ind i ungdomslivet, får beskeden om, at hendes mor har fået konstateret uhelbredelig kræft. Lægerne giver hende 6-8 måneder at leve i, men hun får heldigvis mange flere.

Vi følger Vilma og hendes familie i deres forsøg på at opretholde 'det almindelig liv' samtidig med at kræften i mere end en forstand æder sig tættere og tættere ind på alt det livet indebærer. Først og fremmest bliver det en fortælling, der på fremragende vis skildrer, hvad et ungt menneske har behov for, når det er i sorg. At få lov til at leve sit liv, men også at blive set, spurgt til og støttet hele vejen igennem den hårde proces, det er, at forstå og erkende, at man skal miste én man elsker.

Forslag til læringsmål:

- Eleven har viden om temaers universelle gyldighed
- Eleven kan gennemføre en indsigtfuld analyse af en tekst
- Eleven kan opleve tekster som meningsfulde for eget liv og en øget omverdensforståelse
- Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog

Faglig relevans/kompetenceområder

Arbejdet med 'Tænk ikke på mig' er en oplagt mulighed for at introducere for genren autofiktion. Men først og fremmest er ungdomsromanen væsentlig at arbejde med i forhold til sorg og det at miste. Det er derfor meget vigtigt, at man som lærer både er opmærksom på bogens indhold - og på elevernes ståsted. Den kræver modenhed og selvrefleksion hos eleverne - og som lærer skal man kende sin klasse rigtig godt, før at man vælger at anvende den. Opstår der den ulykkelige situation, at en elev står foran at skulle miste - eller har mistet, så er denne bog en redningskrans på flere måder. Den skildrer så præcist, hvad den der skal miste har behov for - og alene af den grund er den en meget vigtig udgivelse, der vil kunne gøre rigtig meget gavn. Har man en sorgkasse på skolen, så er den et ubetinget must.

Om den pædagogiske vejledning:

Den pædagogiske vejledning giver en række idéer til hvordan bogen kan gribes an som værkklæsning i 9.- eller 10. klasse. De forskellige forslag og inspirationsoplæg er opdelt under kategorierne før, under og efter læsningen. Afslutningsvis henvises der til supplerende materialer, som kan udvide tekstlæsningen og tekstforståelsen.

FØR LÆSNINGEN

Autofiktion

Undersøg hvad genren og begrebet *autofiktion* dækker over. Find evt andre kendte eksempler og tal om dem på klassen.

At miste

Lad eleverne skrive deres personlige beretning om hvad de har mistet. Lad dem enten skrive det som en hel fortælling, hvor de fortæller om noget vigtigt i deres liv, som de har mistet - eller lad dem lave en plakatliste over ting, som de har mistet, små som store, og hæng dem op i klassen.

Titlen

'Tænk ikke på mig', sådan hedder bogen. Lad eleverne overveje, hvad det kan betyde. Hvornår bruger man sådan en sætning og hvilke tanker/bagtanker kan man have med at sige det?

Mød Vilma og Solveig

Se de to YouTube-videoer, der henholdsvis præsenterer Vilma og hendes tanker om bogen - og Vilmas mor, Solveig, der synger i et tv-program i 1999.

Lone Hørslevs digt

Læs Lone Hørslevs digt, der indleder bogen. Hvilken fornemmelse giver digtets indhold og form? Hvad tror du menes med ordene; *indtil jeg (fejlagtigt) forstår at det er mit eget landskab jeg går i?*

Wordcloud

Lav en wordcloud, hvor alle i klassen skriver et eller flere ord ind, som de forbinder med det *at miste*. Indled evt. med at tale om hvilke ord og associationer de får i tankerne.

Anslaget - bliver til haiku

Læs dette anslag, det første afsnit på side 7, højt. Bed eleverne om at skrive tre ord ned, som de enten bed mærke i fra teksten - eller som de selv kom i tanke om. Lad dem herefter omforme de tre ord og inddrage dem i et haikudigt, hvor alle tre ord skal benyttes.

UNDER LÆSNINGEN

Dagbog, breve og erindringsglimt

Kronologien brydes ofte og der bruges mange forskellige genrer undervejs i fortællingen. Noter ned hvad du møder og hvornår - og skriv små resuméer af hvad de fors

Moster

Hvilken rolle spiller Vilmas moster i forhold til Vilmas erkendelser og sorgbearbejdning. Hvad er det for en betydning, familiært og personlighedsmæssigt, som mosteren har?

Skyg Vilmas venner

Vilma har en god og stor omgangskreds, både i skolen og i gymnasiet. Skriv de forskellige personer ned og beskriv hvilken rolle de hver især spiller for Vilma og hvornår. Overvej også og giv eksempler på, hvordan de tackler Vilmas sorgbearbejdning og hvad der kendetegner deres tilgang til morens dødelige sygdom.

Spoiler alert

Allerede i første kapitel ved du, at Vilmas mor dør. Hvilken betydning har det for din læsning?

Sorgfaserne

I takt med at Vilmas mors sygdom bliver værre og værre, og døden kommer nærmere, så ændrer Vilmas måde at bearbejde sorgen på sig også. Hun går igennem flere forskellige sorgfaser. Undersøg hvad en sorgfase er - og beskriv nogle af Vilmas sorgfaser.

Morbog

På side 134 beskriver Vilma ting, som hun er bange for at glemme om moren, når hun er gået bort. Skriv din egen liste over ting, som vil være vigtig for dig altid at huske ved dine forældre.

Kornelius rammer plet

På side 144 taler Kornelius og Vilma sammen og kommer bl.a. ind på morens sygdomsforløb. Kornelius siger: "Det må være en stor del af *din* livshistorie". Hvad mener han med det - og på hvilken måde har han ret?

Ungdomsliv vs Sygdomsliv

Overvej og find eksempler i teksten på, at Vilma hele tiden må kæmpe med balancen om at have et normalt ungdomsliv og samtidig forholde sig til morens dødsdom og hendes sygdomsliv. Kan det fungere? Og kan du finde steder, hvor det går i konflikt med hinanden?

Vilma bliver gravid

På side 217 opdager Vilma pludselig, at hun er gravid. Hvordan er morens reaktion på det - og hvordan er Vilmas? Tror du at deres reaktioner hænger sammen med den situation moren befinder sig i?

Hospice 1-10

Genlæs de 10 små kapitler, der beskriver morens sidste dage og Vilmas afsked med hende. Find eksempler på, hvordan de begge tackler sorgen og afskeden, og hvordan de forsøger at gøre det muligt for Vilma at komme godt videre i livet.

EFTER LÆSNINGEN

Til mor

Skriv et brev til din egen mor, hvor du sætter ord på hendes betydning og den rolle, som hun spiller i dit liv.

Litterær Aktivisme (Inspireret af 'Grib Litteraturen')

Med udgangspunkt i 'Tænk ikke på mig' og Vilmas fortælling, der skildrer hvad et ungt menneske har behov for, når det er i sorg: *At få lov til at leve sit liv, men også at blive set, spurgt til og støttet hele vejen igennem den hårde proces, det er, at forstå og erkende, at man skal miste én man elsker, skal du lave en brochure til en kampagne, der netop sætter fokus på at tale om og spørge til sorg, tab og døden mellem venner.*

En fragmenteret fortælling

Tænk ikke på mig består af mange forskellige dele, hvor Vilmas oplevelser og fortælling kommer frem på forskellige måder. Bogen består bl.a. af Lone Hørslevs indledende digt, af en NU-fortælling, af en dagbog, af kapitler med korte titler, af brevet fra moren (Som jeg kender dig, Vilma) og af Vilmas Morbog. Vælg en af bogens dele og genbesøg dem. Skriv hvad der gør størst indtryk på dig, når du genlæser siderne.

BogBento

Skab en BogBento ved at tage et billede af bogens forside, omringet af en række genstande, der passer til bogens handling, tema og indhold, og som du selv har udvalgt. Det kunne fx være en dagbog, piller, hår, krykker, en cd - kun fantasien sætter grænser.

Pappa

Selvom at han til tider er langt væk og fraværende, så spiller Vilmas far en meget væsentlig rolle for Vilma. Beskriv hvilken rolle det er og giv gerne eksempler på dette fra bogen.

Størst indtryk - Blackout Poetry

Udvælg det eller de afsnit, der har gjort størst indtryk på dig i din læsning af bogen. Lav en kopi af siden og lav dit eget bud på blackout poetry, hvor du overstreger langt de fleste ord og lader enkelte stå tilbage, som skaber deres egen mening. Udsmyk evt. siden og din tekst med en illustration, der passer til sammenhængen.

"Vi er mit liv, uden sygdom, og jeg er ikke død."

Sådan lyden bogens allersidste sætning. Hvad menes der med denne?

SUPPLERENDE MATERIALER (LINKS BAG TEKST)

Det sidste suk

Mødet med den virkelige død er et ubehageligt og tabubelagt emne...

Billede mangler.

via.mitcfu.dk

Det sidste suk

Anders Lund Madsen forsøger at forstå, hvad der sker, før vi dør, når vi dør, og efter vi er døde. Madsen har fået lov til at følge Finn og Søren, der bor på et hospice på Djursland og begge er ved at dø.

Kunsten at miste

Dansk dokumentarserie i 4 afsnit. Hvorfor har vi så svært ved at være der for hinanden, når sorgen er allerstørst? Journalist Esben Kjær har selv oplevet det, da han mistede sin søn. I det her program møder han Melanie, som blev mødt af en mur af tavshed, da hun mistede sin far.

Kunsten at miste (1)

Dansk dokumentarserie i 4 afsnit. Hvorfor har vi så svært ved at være...

Billede mangler.

via.mitcfu.dk

Nekrolog, Solveig Sandnes

Fra musikmagasinet Gaffa

Webdoc, fra dr.dk

Om Solveig Sandnes' kræftbehandling

Sangerinden Solveig Sandnes er død

alt om musik

 gaffa.dk

Solveigs kræftbehandling er skræddersyet til hendes gener: Jeg vil have et skud til i...

Fordelene ved at få kortlagt sin arvemasse trumfer ulemperne ved et nyt register, siger brystkræftpatient.